

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Žalos atlyginimas>Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje

Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Finansinė kompensacija skiriama asmenims, prieš kuriuos įvykdyti šie nusikaltimai: suplanuotas pasikėsinimas nužudyti ir nesuplanuota žmogžudystė, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, kūno sužalojimas, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 194 straipsnyje, tyčinis nusikaltimas, dėl kurio nukentėjęs asmuo patyrė kūno sužalojimų, išžaginimas, lytiniai santykiai su nepilnamečiu ir seksualinė prievarta, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 218–220 straipsniuose, prekyba žmonėmis ir prekyba nepilnamečiais, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 210 ir 211 straipsniuose, terorizmas ir kita tyčinė smurtinė nusikalstama veika.

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Finansinė kompensacija skiriama:

nukentėjusiems asmenims: nukentėjusio asmens patirtoms hospitalizavimo ir kitoms gydymo išlaidoms padengti; materialinei žalai, kuri buvo patirta dėl nukentėjusio asmens turto sunaikinimo, apgadinimo arba sugadinimo darant nusikaltimą taip, kad jo nebegalima naudoti, taip pat nukentėjusiam asmeniui sukeltam materialiniam nepritekliui atlyginti; pelnui, kurio nukentėjęs asmuo neteko dėl padaryto nusikaltimo, atlyginti;

mirusio asmens sutuoktiniui, vaikams ir išlaikytiniams: laidojimo išlaidoms padengti; išlaikymui, kurio nukentėjęs asmuo neteko dėl įvykdyto nusikaltimo.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Finansinė kompensacija skiriama pagal pašymus, kaip nurodyta šiame skyriuje, šių kategorijų nukentėjusiems asmenims:

asmenims, prieš kuriuos įvykdyti šie nusikaltimai: suplanuotas pasikėsinimas nužudyti ir nesuplanuota žmogžudystė, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, kūno sužalojimas, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 194 straipsnyje, tyčinis nusikaltimas, dėl kurio nukentėjęs asmuo patyrė kūno sužalojimų, išžaginimas, lytiniai santykiai su nepilnamečiu ir seksualinė prievarta, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 218–220 straipsniuose, prekyba žmonėmis ir prekyba nepilnamečiais, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 210 ir 211 straipsniuose, terorizmas ir kita tyčinė smurtinė nusikalstama veika; dėl pirmiau nurodytų nusikaltimų mirusio asmens sutuoktiniui, vaikams ir išlaikytiniams.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Taip. Finansinę pagalbą gali gauti artimiausi šeimos nariai (paveldėtojai) iki antro laipsnio (teisinės) giminystės ryšių, jeigu asmuo dėl tyčinio smurtinio veiksmo tiesioginių padarinių nemirė, bet buvo sunkiai sužalotas.

Finansinė kompensacija skiriama pagal prašymus šių kategorijų nukentėjusiems asmenims:

asmenims, prieš kuriuos įvykdyti šie nusikaltimai: suplanuotas pasikėsinimas nužudyti ir nesuplanuota žmogžudystė, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 188 ir 189 straipsniuose, kūno sužalojimas, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 194 straipsnyje, tyčinis nusikaltimas, dėl kurio nukentėjęs asmuo patyrė kūno sužalojimų, išžaginimas, lytiniai santykiai su nepilnamečiu ir seksualinė prievarta, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 218–220 straipsniuose, prekyba žmonėmis ir prekyba nepilnamečiais, kaip nurodyta Baudžiamojo kodekso 210 ir 211 straipsniuose, terorizmas ir kita tyčinė smurtinė nusikalstama veika; dėl pirmiau nurodytų nusikaltimų **mirusio** asmens sutuoktiniui, vaikams ir išlaikytiniams.

Finansinė kompensacija pirmiau nurodytiems nukentėjusiems asmenims yra skiriama, jeigu nusikaltimas buvo įvykdytas Rumunijos teritorijoje ir nukentėjęs asmuo yra:

Rumunijos pilietis;

Rumunijoje teisėtai gyvenantis užsienio pilietis arba asmuo be pilietybės;

Rumunijos teritorijoje nusikaltimo įvykdymo metu teisėtai buvęs ES valstybės narės pilietis arba

ES valstybės narės narės teritorijoje gyvenantis užsienio pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris nusikaltimo įvykdymo metu teisėtai buvo Rumunijos teritorijoje.

Nukentėjusiems asmenims, kurie j pirmiau paminėtas asmenų kategorijas neįtraukti, finansinė kompensacija skiriama pagal tarptautines konvencijas, kurias Rumunija yra pasirašiusi.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Taip. Finansinė kompensacija nukentėjusiems asmenims yra skiriama, jeigu nusikaltimas buvo įvykdytas Rumunijos teritorijoje ir nukentėjęs asmuo yra:

Rumunijos pilietis;

Rumunijoje teisėtai gyvenantis užsienio pilietis arba asmuo be pilietybės;

Rumunijos teritorijoje nusikaltimo įvykdymo metu teisėtai buvęs ES valstybės narės pilietis arba

ES valstybės narės narės teritorijoje gyvenantis užsienio pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris nusikaltimo įvykdymo metu teisėtai buvo Rumunijos teritorijoje.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Ne. Finansinė kompensacija nukentėjusiems asmenims yra skiriama, jeigu nusikaltimas buvo įvykdytas Rumunijos teritorijoje.

Ar, kad galėčiau reikalauti kompensacijos, turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Taip. Finansinė kompensacija nukentėjusiam asmeniui skiriama tik tada, jeigu jis kreipėsi į prokuratūrą arba teismą per 60 dienų nuo nusikaltimo įvykdymo, o mirusių asmenų sutuoktiniams, vaikams arba išlaikytiniams asmenims – jeigu jie kreipėsi į prokuratūrą arba teismą per 60 dienų nuo tos dienos, kai nukentėjęs asmuo sužinojo apie įvykdytą nusikaltimą.

Jeigu nukentėjęs asmuo dėl fizinės arba psichikos būklės negalėjo kreiptis į prokuratūrą, 60 dienų terminas yra skaičiuojamas nuo tos dienos, kai tai padaryti trukdančios aplinkybės išnyko.

Nukentėję asmenys iki 18 metų amžiaus, taip pat asmenys, kuriems taikomas draudžiamasis įsakymas, į prokuratūrą dėl įvykdyto nusikaltimo kreiptis neprivalo. Dėl įvykdyto nusikaltimo į prokuratūrą gali kreiptis nepilnamečio asmens arba asmens, kuriam taikomas draudžiamasis įsakymas, teisinis atstovas.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Ne. Nukentėjęs asmuo gali kreiptis į Finansinių kompensacijų nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims skyrimo komisiją (*Comisiei pentru acordarea de compensații financiare victimelor infracțiunilor*) dėl finansinės kompensacijos avanso, tačiau jis negali viršyti tų metų, kuriais nukentėjęs asmuo paprašė išmokėti avansą, dešimties nacionalinių minimalių bruto bazinių atlyginimų sumos.

Avanso galima prašyti pateikiant finansinės kompensacijos prašymą arba atskirą prašymą. Šį prašymą galima pateikti bet kuriuo metu po to, kai buvo kreiptasi į prokuratūrą arba į teismą, tačiau ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kompensacijos prašymo pateikimo dienos. Jeigu avanso prašoma pateikiant atskirą prašymą, jame nurodomas teisinio proceso etapas.

Avansas išmokamas, jeigu nukentėjusio asmens finansinė būklė yra sunki.

Nukentėjusio asmens prašymas išmokėti finansinės kompensacijos avansą išnagrinėjamas per 30 dienų nuo prašymo pateikimo dienos. Sprendimą priima du Finansinių kompensacijų skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisijos teisėjai.

Jeigu finansinės kompensacijos prašymas atmetamas, nukentėjęs asmuo privalo grąžinti avansą, išskyrus tuos atvejus, kai finansinės kompensacijos prašymas atmetamas tik dėl to, kad nusikalstamos veikos vykdytojas yra nemokus arba jo buvimo vieta nežinoma.

Finansinės kompensacijos avansą gavęs nukentėjęs asmuo privalo jį grąžinti, jeigu iki nustatyto termino nepateikia finansinės kompensacijos prašymo.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Taip. Jeigu nusikalstamos veiklos vykdytojas yra žinomas, finansinė kompensacija nukentėjusiam asmeniui gali būti skirta, jeigu jis pateikė prašymą; nukentėjęs asmuo įstoja į civilinę bylą pagal baudžiamojo proceso normas; nusikalstamos veikos vykdytojas yra nemokus arba jo buvimo vieta nežinoma; draudimo bendrovė nukentėjusiam asmeniui atlygino ne visą patirtą žalą.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius savo prašymą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Taip. Jeigu nusikalstamos veikos vykdytojas nežinomas, nukentėjęs asmuo gali pateikti finansinės kompensacijos prašymą, jeigu draudimo bendrovė jam atlygino ne visą patirtą žalą.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Jeigu nusikalstamos veikos vykdytojas yra žinomas, finansinė kompensacija gali būti skirta nukentėjusiam asmeniui, jeigu įvykdyti šie reikalavimai:

nukentėjęs asmuo pateikė finansinės kompensacijos prašymą per vienus metus (jei taikoma):

nuo baudžiamojo teismo, skyrusio bausmę arba priėmusio išteisinamąjį nuosprendį ir priteisusio civilinę kompensaciją arba priėmusio išteisinamąjį sprendimą ar sprendimą užbaigti baudžiamąjį procesą, sprendimo įsiteisėjimo datos;

nuo datos, kai prokuroras nurodė nutraukti tam tikrų asmenų baudžiamąjį persekiojimą arba užbaigti baudžiamąjį persekiojimą;

nuo datos, kai priimtas sprendimas nepradėti baudžiamojo persekiojimo;

nukentėjęs asmuo įstoja į civilinę bylą pagal baudžiamojo proceso normas;

nusikalstamos veikos vykdytojas yra nemokus arba jo buvimo vieta nežinoma;

draudimo bendrovė nukentėjusiam asmeniui atlygino ne visą patirtą žalą.

Jeigu nusikalstamos veikos vykdytojas nežinomas, nukentėjęs asmuo gali pateikti finansinės kompensacijos prašymą per trejus metus nuo nusikaltimo įvykdymo.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

Finansinė kompensacija skiriama:

nukentėjusiems asmenims: nukentėjusio asmens patirtoms hospitalizavimo ir kitoms gydymo išlaidoms padengti; materialinei žalai, kuri buvo patirta dėl nukentėjusio asmens turto sunaikinimo, apgadinimo arba sugadinimo darant nusikaltimą taip, kad jo nebegalima naudoti, taip pat nukentėjusiam asmeniui sukeltam materialiniam nepritekliui atlyginti; pelnui, kurio nukentėjęs asmuo neteko dėl padaryto nusikaltimo, atlyginti;

mirusio asmens sutuoktiniui, vaikams ir išlaikytiniams: laidojimo išlaidoms padengti; išlaikymui, kurio nukentėjęs asmuo neteko dėl įvykdyto nusikaltimo.

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Pagalba suteikiama kaip viena išmoka.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Finansinė kompensacija **neskiriama**, jeigu:

nustatoma, kad veika nebuvo padaryta, baudžiamojoje teisėje nėra nurodyta arba buvo padaryta teisėtai ginantis nuo nukentėjusio asmens užpuolimo; pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą nukentėjęs asmuo buvo nuteistas už dalyvavimą nusikalstamoje grupuotėje;

pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą nukentėjęs asmuo buvo nuteistas už suplanuotą ar nesuplanuotą žmogžudystę, pirmojo laipsnio žmogžudystę, sunkų kūno sužalojimą, tyčinį nusikaltimą, dėl kurio nukentėjęs asmuo patyrė sunkių kūno sužalojimų, išžaginimą, lytinį aktą su nepilnamečiu, iškrėpėlišką seksualinį elgesį;

teismas nusikalstamos veikos vykdytojo atžvilgiu nustato lengvinančių aplinkybių – kad buvo viršytos būtiniosios ginties nuo nukentėjusio asmens užpuolimo ribos arba buvo vykdoma provokacija.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Į finansinę padėtį neatsižvelgiama.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Sumos, kurias nusikalstamos veikos vykdytojas sumokėjo kaip civilinę kompensaciją, ir išmokos, kurias nukentėjęs asmuo gavo iš draudimo bendrovės įvykdyto nusikaltimo padarytai žalai atlyginti, yra atimamos iš nukentėjusiam asmeniui valstybės skiriamos finansinės kompensacijos.

Kaip kompensacija bus apskaičiuojama?

Finansinė kompensacija skiriama nukentėjusiam asmeniui dėl įvykdyto nusikaltimo patirtai žalai atlyginti:

nukentėjusiems asmenims, prieš kuriuos įvykdyti šie nusikaltimai: suplanuotas pasikėsinimas nužudyti arba nesuplanuota žmogžudystė, kūno sužalojimas, tyčinis nusikaltimas, dėl kurio nukentėjęs asmuo patyrė kūno sužalojimų, išžaginimas, lytinis aktas su nepilnamečiu, seksualinė prievarta, prekyba žmonėmis ir prekyba nepilnamečiais, terorizmas, kita tyčinė smurtinė nusikalstama veika;

nukentėjusio asmens patirtoms hospitalizavimo ir kitoms gydymo išlaidoms padengti;

materialinei žalai, kuri buvo patirta dėl nukentėjusio asmens turto sunaikinimo, apgadinimo arba sugadinimo darant nusikaltimą taip, kad jo nebegalima naudoti, taip pat nukentėjusiam asmeniui sukeltam materialiniam nepritekliui atlyginti;

pelnui, kurio nukentėjęs asmuo neteko dėl padaryto nusikaltimo, atlyginti;

nukentėjusiems asmenims, kurie yra dėl pirmiau nurodytų nusikaltimų mirusio asmens sutuoktiniai, vaikai ir išlaikytiniai:

laidojimo išlaidoms padengti;

išlaikymui, kurio nukentėjęs asmuo neteko dėl įvykdyto nusikaltimo.

Finansinė kompensacija 2 punkto a papunktyje nurodytai materialinei žalai atlyginti negali viršyti tų metų, kuriais nukentėjęs asmuo pateikė finansinės kompensacijos prašymą, dešimties nacionalinių minimalių bruto bazinių atlyginimų sumos.

Sumos, kurias nusikalstamos veikos vykdytojas sumokėjo kaip civilinę kompensaciją, ir išmokos, kurias nukentėjęs asmuo gavo iš draudimo bendrovės įvykdyto nusikaltimo padarytai žalai atlyginti, yra atimamos iš nukentėjusiam asmeniui valstybės skiriamos finansinės kompensacijos.

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Finansinė kompensacija materialinei žalai atlyginti negali viršyti tų metų, kuriais nukentėjęs asmuo pateikė finansinės kompensacijos prašymą, dešimties nacionalinių minimalių bruto bazinių atlyginimų sumos.

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti arba dėl kitų aspektų?

Taip. Finansinės kompensacijos prašyme turi būti nurodyta:

nukentėjusio asmens pavardė, vardas, pilietybė, gimimo data ir vieta, buveinė arba gyvenamoji vieta;

nusikaltimo, dėl kurio patirta žala, data, vieta ir aplinkybės;

dėl įvykdyto nusikaltimo patirtos žalos kategorijos, patenkančios į 27 straipsnio 1 dalies taikymo sritį;

jei taikoma, prokuratūra arba teismas, į kurį buvo kreiptasi, ir kreipimosi data;

jei taikoma, teismo sprendimo arba prokuratūros akto numeris ir data, kaip numatyta 24 straipsnio 1 dalies a punkte;

21 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų nukentėjusių asmenų atveju – mirusio asmens sutuoktinio, vaiko arba išlaikytinio veiksnumas;

duomenys apie teistumą;

sumos, kurias kaip kompensaciją sumokėjo nusikalstamos veikos vykdytojas arba draudimo bendrovės nukentėjusiam asmeniui sumokėta išmoka dėl

įvykdyto nusikaltimo patirtai žalai atlyginti;

prašomos finansinės kompensacijos suma.

Prie finansinės kompensacijos prašymo pridedami prašyme pateiktų duomenų patvirtinamieji dokumentai ir kiti nukentėjusio asmens turimi dokumentai, kurie būtų naudingi nagrinėjant prašymą.

Pagal įstatymą, įvertinus nukentėjusio asmens poreikį gauti pagalbą, *konsultaciją galima gauti ne iš teismo, bet iš pagalbos nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims tarnybų* (jos steigiamos socialinės pagalbos ir vaikų globos generaliniuose direktoratuose pagal Įstatymą Nr. 211/2004 dėl tam tikrų nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims taikomų informacijos, paramos ir apsaugos priemonių).

Pagalbą nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims teikiantis departamentas steigiamas siekiant suteikti nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims pagalbą ir apsaugą. Jis steigiamas kiekviename generaliniame direktorate kaip struktūrinis padalinys. Jame dirba bent trys specialistai, t. y.: socialinis darbuotojas, psichologas ir teisės konsultantas.

Nuo nusikaltimų nukentėjusių asmenų informavimo, pagalbos jiems ir jų apsaugos procesą sudaro šie etapai:

tapatybės nustatymas – pagal įstatymą patvirtinama nuo nusikaltimo nukentėjusio asmens tapatybė;

nukreipimas – nukentėjęs asmuo nukreipiamas į Pagalbos nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims tarnybą ir į socialinių paslaugų departamentus bei darbuotojus, kaip nurodyta 3¹ straipsnyje;

pradinis informavimas – nukentėjusiam asmeniui suteikiama bendra informacija apie jo teises ir tai, kokiomis paslaugomis jis gali naudotis;

Pagalbos nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims tarnyba ir socialinių paslaugų departamentai bei socialiniai darbuotojai pagal 3¹ straipsnį įvertina nukentėjusio asmens padėtį ir nustato, kokias pagalbos ir apsaugos priemones gali panaudoti;

pagalbos ir apsaugos paslaugų suteikimas;

pagalbos ir apsaugos paslaugų stebėseną.

Generaliniai direktoratai nukentėjusio asmens arba jo šeimos narių prašymu jiems nemokamai suteikia pagalbos ir apsaugos paslaugas. Šias paslaugas taip pat gali suteikti vietos, savivaldybių ir komunų valstybinės socialinės pagalbos tarnybos arba privatūs socialinių paslaugų teikėjai.

Prašymas suteikti pagalbos ir apsaugos paslaugas teikiamas generaliniam direktoratui, tačiau prašymą galima teikti ir privačiam arba valstybiniam socialinių paslaugų teikėjui. Antruoju atveju paslaugų teikėjas turi raštu informuoti generalinį direktoratą, kurio jurisdikcijoje yra atitinkamos paslaugos gavėjo buveinė arba gyvenamoji vieta.

Priklausomai nuo nustatytų poreikių, nukentėję asmenys taip pat gali būti nukreipti į artimiausias socialines, švietimo, sveikatos priežiūros arba kitas bendro pobūdžio tarnybas, kurios suteikia įstatyme numatytas paslaugas.

Nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims ir jų šeimos nariams gali būti suteiktos tokios pagalbos ir apsaugos paslaugos:

informacija apie nukentėjusio asmens teises;

psichologo konsultacija, konsultacija antrinės ir pakartotinės viktimizacijos, bauginimo ir keršto rizikos klausimais;

konsultacija po nusikaltimo įvykdyto kylančiais finansiniais ir praktiniais klausimais;

socialinės integracijos / reintegracijos paslaugos;

emocinė ir socialinė pagalba socialinės reintegracijos tikslais;

informacija ir konsultavimas apie nukentėjusio asmens vaidmenį baudžiamajame procese, be kita ko, apie pasirėngimą dalyvauti procese. Šios informavimo ir konsultavimo paslaugos neapima nemokamos teisinės pagalbos, teikiamos nuo tam tikrų nusikaltimų nukentėjusiems asmenims pagal įstatymo Nr. 211/2004 dėl tam tikrų nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims taikomų informacijos, paramos ir apsaugos priemonių 14–20 straipsnius, arba teisinės pagalbos, teikiamos pagal Įstatymą Nr. 135/2010 dėl Baudžiamojo proceso kodekso, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais;

jei reikia, nukentėjęs asmuo nukreipiamas į kitas specializuotas tarnybas: socialines tarnybas, sveikatos priežiūros tarnybas, užimtumo tarnybas, švietimo arba kitas pagal įstatymą numatytas bendro pobūdžio tarnybas.

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Taip. Sumos, kurias nusikalstamos veikos vykdytojas sumokėjo kaip civilinę kompensaciją, ir išmokos, kurias nukentėjęs asmuo gavo iš draudimo bendrovės įvykdyto nusikaltimo padarytai žalai atlyginti, yra atimamos iš nukentėjusiam asmeniui valstybės skiriamos finansinės kompensacijos.

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Nukentėjęs asmuo gali kreiptis į Finansinių kompensacijų nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims skyrimo komisiją (*Comisiei pentru acordarea de compensații financiare victimelor infracțiunilor*) dėl finansinės kompensacijos avanso, tačiau jis negali viršyti tų metų, kuriais nukentėjęs asmuo paprašė išmokėti avansą, dešimties nacionalinių minimalių bruto bazinių atlyginimų sumos.

Avanso galima prašyti pateikiant finansinės kompensacijos prašymą arba atskirą prašymą. Šį prašymą galima pateikti bet kuriuo metu po to, kai buvo kreiptasi į prokuratūrą arba į teismą, tačiau ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kompensacijos prašymo pateikimo dienos.

Avansas išmokamas, jeigu nukentėjusio asmens finansinė būklė yra sunki.

Jeigu finansinės kompensacijos prašymas atmetamas, nukentėjęs asmuo privalo grąžinti avansą, išskyrus tuos atvejus, kai finansinės kompensacijos prašymas atmetamas tik dėl to, kad nusikalstamos veikos vykdytojas yra nemokus arba jo buvimo vieta nežinoma.

Finansinės kompensacijos avansą gavęs nukentėjęs asmuo privalo jį grąžinti, jeigu iki nustatyto termino nepateikia finansinės kompensacijos prašymo.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Įstatyme Nr. 211/2004 dėl tam tikrų nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims taikomų informavimo, paramos ir apsaugos priemonių kitų apribojimų nenustatyta, išskyrus tai, kad pagal 27 straipsnio 2 dalį neturi būti viršyta tų metų, kuriais nukentėjęs asmuo pateikė finansinės kompensacijos prašymą, dešimties nacionalinių minimalių bruto bazinių atlyginimų suma.

Jeigu žalos suma padidėjo, galima teikti naują finansinės kompensacijos prašymą.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Prie finansinės kompensacijos prašymo pridedami prašyme pateiktų duomenų patvirtinamieji dokumentai ir kiti nukentėjusio asmens turimi dokumentai, kurie būtų naudingi nagrinėjant prašymą (pvz., teismo sprendimai, visi kvitai, sąskaitos faktūros arba dokumentai, kurie gali padėti įrodyti mokėjimus, medicininiai dokumentai, ekspertų išvados).

Finansinės kompensacijos prašyme turi būti pateikta ši informacija arba, jei tai taikoma, prie jo turi būti pridėti patvirtinamieji dokumentai su šia informacija: nukentėjusio asmens pavardė, vardas, pilietybė, gimimo data ir vieta, buveinė arba gyvenamoji vieta; nusikaltimo, dėl kurio patirta žala, data, vieta ir aplinkybės;

žala, patirta dėl toliau nurodytų nusikaltimų: suplanuoto pasikėsinimo nužudyti arba nesuplanuotos žmogžudystės, kūno sužalojimo, tyčinio nusikaltimo, dėl kurio nukentėjęs asmuo patyrė kūno sužalojimų, išžaginimo, lytinio akto su nepilnamečiu, seksualinės prievartos, prekybos žmonėmis ir prekybos nepilnamečiais, terorizmo, kitos tyčinės smurtinės nusikalstamos veikos;

jei taikoma, prokuratūra arba teismas, į kurį buvo kreiptasi, ir kreipimosi data;

jei taikoma, teismo sprendimo arba prokuratūros dokumento numeris ir data, *jei nusikalstamos veikos vykdytojas yra žinomas, informacija, kad nukentėjęs asmuo pateikė finansinės kompensacijos prašymą per vienus metus nuo baudžiamojo teismo, skyrusio bausmę arba priėmusio išteisinamąjį sprendimą ir priteisusio sumokėti civilinę kompensaciją arba priėmusio sprendimą užbaigti baudžiamąjį procesą, sprendimo įsiteisėjimo arba nuo prokuroro įsakymo užbaigti bylą datos;*

mirusio asmens sutuoktinio, vaiko arba išlaikytinių asmenų veiksnumas, kai nukentėjęs asmuo yra mirusio asmens sutuoktinis, vaikas arba išlaikytinis, o asmuo mirė dėl šių nusikaltimų: suplanuoto pasikėsinimo nužudyti arba nesuplanuotos žmogžudystės, kūno sužalojimo, tyčinio nusikaltimo, dėl kurio nukentėjęs asmuo patyrė kūno sužalojimų, išžaginimo, lytinio akto su nepilnamečiu, seksualinės prievartos, prekybos žmonėmis ir prekybos nepilnamečiais, terorizmo, kitos tyčinės smurtinės nusikalstamos veikos;

duomenys apie teistumą;

sumos, kurias kaip kompensaciją sumokėjo nusikalstamos veikos vykdytojas arba draudimo bendrovės nukentėjusiam asmeniui sumokėta išmoka dėl įvykdyto nusikaltimo patirtai žalai atlyginti.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Ne. Už finansinės kompensacijos prašymą ir prašymą išmokėti finansinės kompensacijos avansą žyminio mokesčio mokėti nereikia.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Nacionaliniais atvejais finansinės kompensacijos prašymas teikiamas apygardos teismui, kurio jurisdikcijoje yra nukentėjusio asmens gyvenamoji vieta, o sprendimą dėl prašymo priima du kiekviename apygardos teisme veikiančios Finansinių kompensacijų skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisijos teisėjai.

Tarptautiniais atvejais Rumunijoje sprendimus priimti pagal 3 straipsnio 2 dalį pavesta Bukarešto apygardos teismo Finansinių kompensacijų skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisijai:

Bulevardul UNIRII, nr. 37, Sector 3, Bucharest, kodas 030823

Tel. +40 214083600, +40 214083700

Faks. +40 213187731

El. paštas tribunalul.bucuresti@just.ro

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Nacionaliniais atvejais finansinės kompensacijos prašymas teikiamas apygardos teismui, kurio jurisdikcijoje yra nukentėjusio asmens gyvenamoji vieta, o sprendimą dėl prašymo priima du kiekviename apygardos teisme veikiančios Finansinių kompensacijų skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisijos teisėjai.

Tarptautiniais atvejais, *jeigu nusikaltimas buvo įvykdytas Rumunijos teritorijoje, o nukentėjęs asmuo yra ES valstybės narės pilietis, kuris nusikaltimo įvykdyto dieną teisėtai buvo Rumunijos teritorijoje, ES valstybės narės teritorijoje gyvenantis užsienio pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris nusikaltimo įvykdyto dieną teisėtai buvo Rumunijos teritorijoje,* Rumunijoje sprendimus priimti pagal 3 straipsnio 2 dalį pavesta Bukarešto apygardos teismo Finansinių kompensacijų skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisijai:

Bulevardul UNIRII, nr. 37, Sector 3, Bucharest, kodas 030823

Tel. +40 214083600, +40 214083700

Faks. +40 213187731

El. paštas tribunalul.bucuresti@just.ro

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Ne. Finansinės kompensacijos prašymas ir prašymas išmokėti finansinės kompensacijos avansą nagrinėjamas uždarame posėdyje, į kurį kviečiamas nukentėjęs asmuo. Prokuroro dalyvavimas yra būtinas.

Finansinių kompensacijų skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisija, kurią sudaro dviejų teisėjų kolegija, gali išklausti asmenis, prašyti pateikti dokumentus ir surinkti visus kitus įrodymus, kurie, jos manymu, yra naudingi nagrinėjant prašymą.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Nuo vieno iki dviejų metų.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Komisija gali priimti vieną iš šių sprendimų:

priimti prašymą ir nustatyti finansinės kompensacijos arba, jei taikoma, finansinės kompensacijos avanso dydį;

atmesti prašymą, jeigu finansinės kompensacijos arba, jei taikoma, finansinės kompensacijos avanso išmokėjimo prašymas neatitinka šio įstatymo nuostatų.

Sprendimas dėl finansinės kompensacijos arba finansinės kompensacijos avanso prašymo yra persiunčiamas nukentėjusiam asmeniui. Sprendimą galima apskųsti apeliaciniam teismui per 15 dienų nuo pranešimo apie sprendimą gavimo.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Tarptautiniais atvejais pildomas finansinės kompensacijos prašymas yra pateiktas 2008 m. gegužės 13 d. Teisingumo ministro įsakymo Nr. 1319/C priede

 (15 Kb) [ro](#)

Ar yra speciali pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Bus patvirtinta

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Nukentėjusiam asmeniui gali būti suteikta nemokama teisinė pagalba, jei jis jos paprašo.

Nemokamos teisinės pagalbos prašymas teikiamas apygardos teismui, kurio jurisdikcijoje yra nukentėjusio asmens gyvenamoji vieta, o sprendimą dėl prašymo priima du Finansinių kompensacijų skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisijos teisėjai per 15 dienų nuo prašymo pateikimo. Prie nemokamos teisinės pagalbos prašymo pridedami prašyme pateiktų duomenų patvirtinamieji dokumentai ir kiti nukentėjusio asmens turimi dokumentai, kurie būtų naudingi nagrinėjant prašymą.

Sprendimas dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo priimamas uždarame posėdyje, į kurį kviečiamas nukentėjęs asmuo.

Jeigu nukentėjęs asmuo nepasirinko gynybos advokato, išvadoje dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo priėmimo taip pat nurodomas gynybos advokatas, paskirtas *ex officio* pagal Įstatymą Nr. 51/1995 dėl teisininko profesinės veiklos organizavimo ir praktikos (nauja redakcija, su paskesniais pakeitimais ir papildymais) ir Reglamentą dėl teisininko profesijos.

Išvada dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo patenkinimo perduodama nukentėjusiam asmeniui.

Išvada dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo atmetimo teikiama peržiūrėti apygardos teismui, prie kurio veikia Finansinės kompensacijos skyrimo nuo nusikaltimų nukentėjusiems asmenims komisija, nukentėjusio asmens prašymu per 15 dienų nuo pranešimo dienos. Peržiūrą atlieka dviejų teisėjų kolegija. Nemokama teisinė pagalba teikiama nukentėjusiam asmeniui visą teismo procesą, neviršijant sumos, lygios dviem tų metų, kuriais nukentėjęs asmuo pateikė nemokamos teisinės pagalbos prašymą, nacionaliniams minimaliems bruto baziniams atlyginimams. Nemokamai teisei pagalbai suteikti reikalingos lėšos skiriamos iš valstybės biudžeto per Teisingumo ministerijos biudžetą.

Pirmiau minėtos nuostatos atitinkamai taikomos skiriant reikiamas sumas, kad būtų užtikrintas sprendimo, kuriuo nuo nusikaltimo nukentėjusiam asmeniui priteisiama civilinė kompensacija, vykdymas.

Taip pat pažymėtina, kad Teisingumo ministerija, kaip Rumunijos padedančioji institucija, paskirta pagal Direktyvos 2004/80/EB 3 straipsnio 1 dalį, suteikia pareiškėjui reikalingą informaciją apie galimybes reikalauti finansinės kompensacijos iš valstybės, kurios teritorijoje įvykdytas nusikaltimas, reikalingas paraiškos formas, **taip pat informaciją ir duomenis apie paraiškos formos pildymą** ir reikalingus patvirtinamuosius dokumentus.

Žr. 2008 m. gegužės 13 d. Teisingumo ministro įsakymą Nr. 1319/C. Pagal minėto įsakymo 2 straipsnį Teisingumo ministerija per Tarptautinės teisės ir sutarčių direktoratą, kuris gali bendradarbiauti su kitomis Teisingumo ministerijos struktūromis, vykdo padedančiosios institucijos funkcijas. Jeigu pareiškėjas pateikia finansinės kompensacijos prašymą kitoje valstybėje narėje, Teisingumo ministerija kaip padedančioji institucija iš esmės vykdo šias pareigas: priima ieškovo prašymą ir patvirtina, kad jis gautas; peržiūri prašymą ir, jei taikoma, informuoja pareiškėją, kodėl prašymas atmestas; jeigu nustatoma, kad reikalavimai įvykdyti, siunčia prašymo formą pareiškėjui ir paaiškina, kaip ją užpildyti; prašo pareiškėjo pildant prašymą pateikti reikalingą informaciją ir (arba) dokumentus; valstybėje, kurioje prašoma finansinės kompensacijos, padeda surasti įgaliotą vertėją sprendžiančiosios institucijos sprendimui išversti, padeda kuo greičiau išsiųsti išverstą sprendimą pareiškėjui ir atlieka kitas pareigas.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Nemokamos teisinės pagalbos prašymą ir prašymą skirti sumą, kuri yra reikalinga sprendimo, kuriuo nuo nusikaltimo nukentėjusiam asmeniui priteisiama civilinė kompensacija, vykdymui užtikrinti, taip pat gali pateikti nevyriausybinės organizacijos, kurių veikla yra susijusi su nukentėjusių asmenų apsauga, jeigu nukentėjęs asmuo pasirašo tą prašymą ir prideda visus duomenis ir reikalingus patvirtinamuosius dokumentus.

Paskutinis naujinimas: 23/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.